

להסתפק אם מותר ליתן עליו שומן קרוש שיהא נימוח מאליו שכיון שאין הנימוח נכנס בתוכו אלא צף על גביו יש לדמותו לקדרה שקרש שמנוניתה¹⁷³ שנוהגין להחמיר לכתחלה¹⁷⁴:

בט אסור ליתן צונן על המיחם¹⁷⁵ אפילו להפשיר כל שהמיחם הם כל כך שאילו היה הצונן מונח עליו הרבה היה בא לידי בישול¹⁷⁶ דהיינו שתהא היר סולדת בו¹⁷⁷ שדין מניח על גבי מיחם כדון מניח כנגד המדורה¹⁷⁸ אבל אם אינו הם כל כך מותר¹⁷⁹:
ל האלפס והקדרה שהעבירן מרותחין מעל גבי האור¹⁸⁰ אם אינן מבושלין כל צרכן¹⁸¹ לא יוציא מהם כבף שנמצא מניס ויש בזה משום בישול¹⁸² כמ"ש למעלה¹⁸³ אבל אם נתבשלו כל צרכן מותר להניס בהן¹⁸⁴ לאחר שהעבירן מעל גבי האור¹⁸⁵ אבל צמר שבוורה אע"פ שקלט העין אסור להניס בו¹⁸⁶ (משום ציבען¹⁸⁷) שכן דרך הצבעין להניס בו תמיד כדי שלא יחרך¹⁸⁸.

ויש מחמירין גם בקדרה ככל ענין¹⁸⁹ והעיקר כסברא הראשונה¹⁹⁰ והרצוה להחמיר יחמיר בהנסה ממש אבל להוציא כבף אין להחמיר כלל בהבשלה כל צרכה ואינה על האש¹⁹¹:

לא אסור למוח שמן ושום על גבי הצלי¹⁹² בעודו הם שהוד סולדת בו¹⁹³ אפילו נצלה מבעוד יום דמכל מקום יתבשל השום והשמן¹⁹⁴ אבל שומן שנקרש אין בו משום בישול¹⁹⁵ אלא שיש להסתפק בו מצד אחר כמו שנתבאר למעלה¹⁹⁶:

שי"ט דין הבורר בשבת וכו' כ"ט מעיפים:

א הבורר הוא מאבות מלאכות¹⁹⁷ שכן במשכן היו בוררים הפסולת מתוך הסממנים¹⁹⁸ לפיכך כל הבורר פסולת מתוך האוכל¹⁹⁹ אפילו בידו אחת²⁰⁰ ואפילו כדי לאכול לאתרה²⁰¹ חיוב.

רצז ת"א סק"מ.
רצח כדלעיל סכ"ז.
רצו רבה זח, א. ש"ע ס"ו.
רצו תוס' שם ר"ה מ"א שגא נגזרים בשם רשב"א. רא"ש פ"ד ס"ג. ש"ע שם.
רצז ש"ע שם.
רצז תוס' שם. ש"ע שם. וכדלעיל סכ"ד.
ש ש"ע שם. וראה גם לעיל ס"ו ינו ק"א סק"ג.
שא גזר [חזק, ב. ש"ע ס"ח.
שב ש"ע שם.
שו ד"ן שם (ג, ב) ר"ה ומדאמר. ש"ע שם.
דש מעיקר י.
שה ת"ח פ"ט ה"א. ש"ע שם.
שו כל בו ס"ו לא (לב, א). ת"א סוף סק"מ. ב"י סוף ט"ו ש"כא.
שו ד"ן שם. ש"ע שם.
שח מ"א סק"ג. מ"ו סק"ב במעם הא'. וראה לעיל ס"ו רנב ס"ב. הלכות צוננע ראה לקמן ס"ו שב סכ"ד.
שט ר"ן שם. וראה שבת כולכה פ"ו באורים אות ג.
שי מהר"י ווייל ד"קן הלכות שבסוף השל"ח ס"ו ל. רמ"א שם. כלומר, שלא להניס בהן גם לאחר שהעבירן מע"פ האש.
שיא ינון סוף ט"ו ש"כא (סוף הס"ו שם לא הגיע לדיוק, וראה ש"ע שם ס"ט וכו' סק"ד).

סימן שיט
א משה עק, א. רמב"ם פ"ו ה"א.
ב ראה רש"י שם ר"ה האופה. וראה לבוש פ"א.
ג רב המנונא בנב"ל עד, א (וראה פס"ד להוציא ר, א). רמב"ם פ"ח ה"ג. ש"ע ס"ד.
ד רמב"ם שם. ש"ע שם. וראה גם לקמן ס"ו תקו ס"ד.
ה סמ"ג ל"ח מה (ב, ג). רמב"ן שם ר"ה דתניא. ר"ן שם (לב, א) וזה ונמצא בשם ר"ה. מ"מ שם וב"י ר"ה ומ"ש ומ"מ ברע"ה רמב"ם. וראה פס"ד להוציא י, כדי לענות להסיר עצמות קטנים בזה.

הלכות שבת שיט

תקומא

אבל הכורר אוכל מתוך הפסולת כדי לאכול לאלתרו¹ אינו חייב אלא אם כן כורר בנפח או כבדתו² שזהו דרך ברירתו³ אבל אם כורר בקנקן⁴ או תמחוי פטור מן התורה אבל אסור מדברי סופרים גזרה משום נפה וכברה⁵ ואם כורר האוכל בידו כדי לאכול לאלתר מותר⁶ מפני שנשילת האוכל מתוך הפסולת כדי לאכול מיד אם זה מעין מלאכה כלל שורה אכילה כך הוא⁷ שהרי אי אפשר לאכול הכל האוכל עם הפסולת ולא אסרתו תורה אלא לעשותו בכלי המיוחד לכך דהיינו נפה וכברה⁸ אבל נשילת הפסולת אין זו דרך אכילה אלא דרך תיקון האוכל שהיא ראויה לאכילה⁹ הרי זו מלאכה גמורה ולפיכך אפילו אם האוכל מרובה על הפסולת ויש מורה יותר בברירת האוכל אעפ"כ לא יכורר הפסולת אפילו כדי לאכול לאלתרו¹⁰:

ב וכן הכורר אוכל מתוך הפסולת שלא לאכול לאלתר אלא להניחו לאכול לאחר זמן אפילו בו ביום נעשה ככורר לאוצר וחייב¹¹ לפי שלא שייך כאן לומר דרך אכילה כך הוא כיון שאינו אוכל לאלתרו¹²:

ג ואינו קרוי לאלתר אלא סמוך לסעודה ממש¹³ אבל אם לא יאכל עד לאחר שעה אחרת¹⁴ אך כל שהוא סמוך לסעודה מותר לברור לצורך כל אותה סעודה¹⁵ אף על פי שתימשך איזה זמן¹⁶ ואפילו אחרים מסובין עמו מותר לברור לצורך כולם¹⁷ ואם נשתיר מברירתו עד לאחר הסעודה אין בכך כלום כיון שבידו הביתר¹⁸ ובלבד שלא יערים¹⁹:

ד אין איסור משום כורר אלא ככורר פסולת מאוכל או להופיך אבל אם כורר אוכל מאוכל²⁰ אפילו אינו חפץ לאכול כלל אלא אחד מהם והשני נוסף וזורק²¹ אינו נקרא פסולת בעיניו כן הואיל והוא ראויה לאכילה²² ולפיכך מותר לברור אותו מתוך האוכל שחפץ לאכול ואין בזה משום כורר פסולת מתוך אוכל.

1 ר"ח ע"ד, ב ע"ה. רמב"ם שם ה"ב. שו"ע ס"א. לכת"ס.
2 רב יוסף בנב' ע"ד, א. ר"ח שם. רמב"ם שם. שו"ע שם.
3 ח מ"א סק"א. וראה גם ש"י שם ר"ה פטור.
4 ט כלי שראשו אחד רחב וראשו דב' עשוי כמין מרוב קצר ... האוכל מתגלגל דרך המרכז והפסולת נשאר בבלי (לקמן ס' תקן ס"ב).
5 י רב יוסף שם. ר"ח שם. רמב"ם שם. שו"ע שם.
6 יא ראה רמב"ם פ"א ה"ג. וראה גם לקמן ס"ג.
7 יב ר"ח שם. רמב"ם שם. שו"ע שם. וראה לקמן סוף ס"ה.
8 יג מ"א ס' שב סק"ז. וראה גם שו"ת הרישב"א ח"ד ס' ע"ה. מרדכי רנו שם. וראה גם לקמן ס' שב סוף ס"ב (ואף המבין לא גזר בו). שם ס"ה. ס' שבא ס"ה. וראה מנהג יוסף שבת ס' לא.
9 יד ברלקמן ס"א שהפסולת נופל דרך נקי הכברה והרי כורר אוכל מתוך פסולת (בכלי שהיו). וראה לקמן ס"ב במשנת (שהפסולת נשאר במשנת) דהיי תולדת כורר אוכל מתוך פסולת. וראה לקמן ס"א כ"א במשנת (שהחודל נשאר במשנת) שראה ככורר אוכל מתוך הפסולת. וראה לקמן ס"ה בנתן הקום בכלי נגי וני החלב נוספים מתוכו, שהוא תולדת כורר אוכל מתוך הפסולת ע"ה נפה וכברה. וראה מ"ג וענינים לסכ"ה. ספק אה"ד ע' 203.
10 וראה לכת"ס סוף ס"ט.
11 ט"ז שם ברקת הרמב"ם שם. רמ"א ס"ה.

12 רמב"ם פ"ח ה"ג, וכאבי בנב' ע"ד, א. שו"ע ס"ב.
13 יח ראה שו"ת הרישב"א ח"ד ס' ע"ה.
14 יט הגהות מרדכי ר"פ כלל גרול' ב"י ריש ס"ה. וראה גם רמ"א ס"א (שמייב בה מ"ד).
15 כ הגהות מרדכי שם (נעשה ככורר לאוצר). וראה מ"ג וענינים. וראה לקמן ס' תקן ס"ג שאם הוא כורר בשחרית לאכול בין הערביים חייב בשבת. וראה לקמן ס"ז (בשני מיני ד"טס): ואסור ... ממעודה לסעודה. וראה שבת כהלכה פ"ב ביאורים אות יג.
16 כא ר"ח ע"ד, ב. רא"ש פ"ג ס' ה. ר"ן שם (לב, א) ר"ה ונמצא. רמ"א ס"א.
17 כב משענות ב"י שם.
18 כג תוס' ע"ד, א ר"ח כורר ונעיה. רמ"א שם. וראה שבת כהלכה פ"ב בע"ה ז.
19 כד מלבושי י"ט (לבוש ס"ב). הובא באילה נוסא סק"ב.
20 כה ראה ב"י שם. וראה תהלת ל"ד ס"ק ב. שו"ת רב פעלים חלק א סו"י יב. שבת כהלכה פ"ב ביאורים אות מו ד"ה ונבננו.
21 כו מ"ג הל' שבת עשור פ"א ה"ג.
22 כז ראה שבת כהלכה פ"ב ביאורים אות יח.
23 כח ראה גם לקמן ס"ז וב"ב. וראה לקמן ס' תקן ס"ה דהיינו אפילו כשאשר מהם נאמר באכילה: כיון שהכל מין אחד אלא שהתורה אסרתו באכילה ואין איסור כורר שייך אלא ככורר ומפיר בו מינים זה מה או פסולת מתוך האוכל שהן כיון ב' מינים.

ואם אינו ראוי לאכילה אלא מתוך הדחק אף על פי שאינו נקרא פסולת גמור ואין איסור בברייתו מן התורה מכל מקום אסור מדברי סופרים כמו בפסולת גמור¹⁰ ולכן אסור להסיר העלין המעופשים מן הירק (שקורין שלאמין) אפילו אם הן ראוין לאכילה ע"ה הדחק אלא יברור הירק מן העלין דהיינו האוכל מתוך הפסולת¹¹ וצריך לזוהר שלא לברור עד לאחר יציאת בית הכנסת שהיא סמוך לסעודה ממש¹² ואז מותר לברור כל מה שצריך לאכול ממנו באותה סעודה¹³:

הן כמה דברים אמורים שמותר לברור אוכל מאוכל כשהכל מין אחד¹⁴ אבל אם היו לפניו שני מיני אוכלים¹⁵ מעורבים¹⁶ ורוצה לברור לאכול אחד מהם לאלתר ולהניח השני לאכול לאחר זמן¹⁷ הרי אותו המין שרוצה לאכול לאלתר נקרא אוכל והשני חשוב כפסולת¹⁸ ולכן צריך לברור בידו אותו שרוצה לאכול לאלתר מתוך השני דהיינו אוכל מתוך הפסולת ולא להיפך¹⁹ ואם בוררו ומניחו לאכול לאחר זמן אפילו לבו כיום חייב²⁰:

ז שני מיני הניס נקראים ב' מיני אוכלים²¹ ואסור לברור בידו אלא אותו המין שרוצה לאכול לאלתר²² ולא מסעודה לסעודה²³ ואע"פ שהמין של מין אחד הן גדולות וניכרות כל אחת בפני עצמה²⁴ ואפשר שלא שייך כאן ברירה כלל אעפ"כ אין להקל כי ספק חיוב הטאת הוא²⁵.

אבל כל שהוא מין אחד אע"פ שבורר התיבות גדולות מתוך קטנות אינה נקראת ברירה כלל הואיל והכל ראוי לאכילה ואין כאן פסולת²⁶ ומותר לברור בכל ענין שירצה אפילו כדי לאכול לאחר זמן כו כיום ואפילו היו שני מינים ובורר משניהם יחד הגדולות מתוך הקטנות מותר הואיל ואיננו בורר מין אחד מחבירו²⁷:

ז הבורר דרמסין מתוך פסולת שלהם חייב²⁸ מפני שהפסולת שלהם ממתקת אותם כשישלקו אותם עמהם²⁹ ומבלעדי כן הם מרים מאד³⁰ לפיכך הם חשובים פסולת ופסולת שלהם הממתקת אותם חשובה אוכל ונמצא כבורר פסולת מתוך אוכל וחייב³¹ אפילו בורר בידו כדי לאכול לאלתר³²:

הן כשם שיש איסור ברירה באוכלין כך ישנו בשאר דברים³³ המעורבים עם הפסולת שלהם או שהם ב' מינים מעורבים כגון אם היו לפניו ב' מיני כלים מעורבים ורוצה

כט מ"א שם. מ"א סק"ג וסק"ה. וראה פס"ד להצ"ע דה.

ג.

ל מ"א שם.

לא ראה מ"א סי' שכא סוף סק"ג. וראה הע"ב שהרמ"ע 56.

לב רמ"א מ"א. וראה אה"ל שם ח"ה ע' הרה.

לג מ"א שם. תרומת הדין סי' נ. הובא ב"י ד"ה היו.

לד רבינו א"ר. א' לניסוח הדין שם ותוס' ו"ה היו.

לא ראה פ"ז סי' ה. מור וש"ע סי' ג. וראה לקמן סי' ה.

לה רמ"א סי' ה. חשבוים בב' מינים שונים.

לו רמ"א סי' ה. וראה גם מרדכי שם.

לז רמ"א סי' ה. וראה גם מרדכי שם.

לח ראה שבת כהלכה פ"ב ביאורים אות ו ד"ה אלא שצריך. אות מרדכי כו.

לז רמ"א סי' ה. מור. ב"י שם. וראה תוס' שם.

לח מ"א סק"ה.

לט רמב"ם שם. שו"ע שם.

מ לענין חלמון וחלמון של ביצה – ראה לקמן סכ"א.

מא תרומת הדין שם. רמ"א סי' ג.

מב תרומת הדין שם. מ"א סק"ג. ראה תהלה ליהר"ס ס"ק

ה. שבת כהלכה פ"ב ביאורים אות ו.

מג תרומת הדין שם. רמ"א שם.

מד תרומת הדין שם. וראה הע"ב שם.

מה ראה גם לקמן סכ"ב.

מו תרומת הדין שם. רמ"א שם.

מז חזקיה שם ע"ד. סע"א. רמב"ם פ"ה ה"ג. שו"ע סי' ה.

מח רמב"ם שם. שו"ע שם.

מט כתיירסא בגמ' שם תנ"ב: ואי לא שלקי ליה מפרסה.

נ רמב"ם שם. שו"ע שם.

נא ר"ן (לב, א) ד"ה ונמצא ממשנעות הרה"ה וראה

שבת כהלכה פ"ב ביאורים אות ו.

נב ט"ז סוף סק"ב. והביא ראה מפורשת מרש"י ע"ד, ב

ד"ה חייב ירא וכו', ע"ש.

הלכות שבת שיט

תקנו

לכבוד מן אחר מחבירו כדי להשתמש בו הרי מין זה חשוב כאוכל והשני חשוב כפסולת וצריך לברור האוכל מתוך הפסולת ולא להפך אעפ"י שאחד מהם גדול מתברור וניכר בפני עצמו⁵¹ וגם צריך שיברור כדי להשתמש בו לאלתר כמ"ש בשני מיני אוכלין⁵²:

ט אין מוללין מלילות כדרכן בחול⁵³ דהיינו לשפסף שבלים בכפות ידיו כדי שיפול הדע מהן⁵⁴ אלא מולל בשינוי⁵⁵ מעט בראשי אנבעותיו⁵⁶ ואע"פ שמפרק האוכל מתוך השבלים⁵⁷ בידים והמפרק ביד הוא תולדת הדש בכלי כמ"ש בס"י ש"ה⁵⁸ מכל מקום כיון שאינו מפרק אלא כלאחר יד כדי לאכול (לאלתר) מותר⁵⁹ ולא גזרו משום שמה ימולל כדרכו מפני שאף המולל כדרכו אינו אלא מפרק כלאחר יד⁶⁰ כיון שאינו נוטל האוכל ומפרקו בידו ממש⁶¹ אלא שמוטל השבולת והדגן נוטל⁶² ואין דרך לעשות כן אלא בכלי המיוחד לדישה⁶³ אלא שאעפ"כ אסור מדברי סופרים וע"י שינוי לא גזרו.

ויש מהמדרין⁶⁴ שלא למולל כלל שבלים של תבואה וכן שרכיטין של קטניות אפילו בראשי אנבעותיו⁶⁵ ולכן אסור לפרק אגוזים לחיים או אגוזים גדולים מתוך קליפתן העליונה היוקת⁶⁶ שעל גבי קליפה הקשה והעבה אפילו בראשי אנבעותיו וטוב להחמיר⁶⁷ מאחר שיכול לשברן⁶⁸ ולאכלן כך בלא פירוק⁶⁹.

אבל מותר לשבר ולקלוף מהן קליפה הרקה שעל גבי הפרי תחת הקליפה הקשה הנשברת שאין אסור מפרק שייך אלא בקליפה העליונה⁷⁰ וכן מותר לקלוף תבואה ומיני קטניות שנמללו מהשבלים והשריטין מערב שבת⁷¹ רק שיהיה שלא לקלוף אלא מה שצריך לאכול לאלתר ולא כדי לאכול לאחר שעה⁷² כמו שיתבאר בס"י שכ"א.

אבל (לדברי הכל) אסור לפרק השריטין⁷³ בשבת ולהוציא הקטניות מתוכן⁷⁴ (בידים

סח מהרי"ל מנהגים הל' שבת (כה, א). רמ"א שם. לבוש ס"ז.

סט אבל העיקר כסברא הראשונה (לקמן ס"ח תקי ק"א סק"א).

ע ראה לעיל ס"י שיר סוף ס"ח.

עא רמ"א שם. אבל ראה סידור (הלכות רבתיא לשבתא) שגוב למנעו מלאכול אגוזים לחיים משבת שלא הוציאם מקליפתם מני"ש מחשש ברידה ומוקדה, וש"נ.

עב עונת שבת סק"ד. אלוה וזמא סק"ה. וראה דמנע מה בחודש צ"צ מו, ד. כדי השלחן ס"י קבו סק"ח. שבת כהלכה פ"ג באורים אות ר ד"ה והנה ברברי. עג תוס' ביצה יג, ב ד"ה ואם. מ"א סק"ח.

עד מ"א סוף ט"ו שכא ס"ק ל. עיין במה שכתבתי שם (סוף הס' שם בשער"י לא הגיע לידנו). וראה סידור (הלכות רבתיא לשבתא): ואין בו משום בורר פסולת מאוכל אבל ראה במסמן שם ספס"ד צ"צ ושל"ח דברי נהניא (שליעת רבני שם לא שייך בורר בקליף) וקצות השלחן הוספת לד"ה ס, א. (שהותר כדי לאכול לאלתר). שבת כהלכה פ"ג באורים אות א. הע"ב תתלה ע"י. 99. וראה גם ברי השלחן ס"י קכ"ו ס"ק ג.

שבת כהלכה שם אות ג ד"ה והנה לברר.

עה הנהגת הרוניני (הירוק) שבו מנחים הקטניות (בדי השלחן ס"י קכו סק"ב).

עו ט"ז סק"ד. מ"א סק"ח.

נג ראה הע"ב תשנ"ג ע' 58. תשצ"ב ע' 64. אה"י שם ד"ח ע' רה.

נד לעיל סעי' דה.

נה ביצה נ"ב, ב. ר"ף שבת (נא, א). רמב"ם פכ"א ה"ד. רא"ש פ"ח מס"י ב. בהכמים בבחייתא קנה,

א. מור וש"ע ס"ז.

נו ראה רש"י שם ד"ה האי.

נז רמב"ם שם. מור וש"ע שם.

נח בהכמים שבת קנ"ח, א. מור וש"ע שם.

נט רמ"א ס"ז.

ס סכ"ח. והחילוק בין די לכלי, ראה לקמן ס"ח תקי ק"א סק"א.

סא רמ"א שם.

סב ראה רש"י ביצה יב, ב ד"ה מוללין הובא בק"א שם. ב"י ריש ס"י תקי בשם הר"ן שם (ג, א) ד"ה

אשפזינה.

סג דה"י ע"ג ע"ב ד"ה אין דרך. עיין במד"ש בס"י תקי ק"א סק"א, ושם מוכיח כן גם מרש"י ביצה יב, ב ד"ה מור.

סד טאלי (ק"א שם).

סה ראה חידושי צ"צ ע"ג, סע"ג.

סו ד"ה (נא, א) ד"ה ואגן, מרכיב ביצה רגז תרפא. הובא ברמ"א שם.

סז עיין לקמן דיש ס"י וס"א גבי פיאח איזוב וקורנית. וראה הע"ב תשנ"ג ע' 67.

הלכות שבת שיט

תקמו

כי זהו מפרק גמור^{טו} והעולם נהגו היתר בדבר ויש שלמדו עליהם זכות^{טז} כיון שעורן לחן ואף השרביטין ראויין לאכילה אינו אלא כמפריד אוכל מאוכל ואין בזה משום מפרק כמו שנתבאר בס' ש"ה^{טז} אבל מיני קמניות שאין השרביטין ראויין לאכילה אין היתר כלל להוציא הקמניות מתוכם בשבת אלא אם כן אין הקמניות מחוברות כלל בשרביטין שכבר ניתקה מהם מערב שבת אלא שהיא מונחת כך בתוכם אזי מותר להוציאם מהם כל מה שרוצה לאכול ממנה לאלתר^{טז} אבל לא כדי לאכול לאחר שעה משום איסור ברירה^{טז}:

י היו לו הטים שנמללו מערב שבת מהשבלים ועדיין הם מעורבים במוץ לא ינפה בקנון או תמחו^{טז} גורה שמא ינפה ונפח ונפח שהוא חייב^{טז} ולא אפילו בשתי ידיו^{טז} דהיינו לנעוץ מיד לחבירתה כדי להפרידן מן המוץ^{טז} אלא מנפה בידו אחת בכל כח^{טז} כדי שישנה מדרך החול^{טז} (ולא יבא לפנות בנפח^{טז}):

יא אוכל ופסולת המעורבין אסור ליתנם במים כדי שיפול הפסולת למטה כגון שהפסולת הוא עפר או כדי שיוצף למעלה כגון שהוא תבן^{טז} וכן הברשנים אין שורין אותם^{טז} במים כדי להצוף הפסולת שלהם למעלה^{טז} ולא שפין אותם ביד^{טז} להסיר^{טז} הפסולת מפני שהוא כבורר^{טז} אבל נותן בכברה^{טז} אע"פ שהפסולת נופל דרך נקבי הכברה^{טז} ונמצא מתברר מאליו^{טז}:

יב המשמר^{טז} שמרים דהיינו המסנן במשמרת^{טז} הרי זה תולדת בורר^{טז} אוכל מתוך הפסולת^{טז} ע"י נפה וכברה^{טז} או תולדת מרקק^{טז} וחייב אבל אם נתן במשמרת שמרים מערב שבת מותר ליתן עליהם מים בשבת כדי שיהוו צלולין לזוב^{טז}:

צ משנה קמ, א (בכורסת הרי"ף וה"ן שם נה, א). מור ושליע ס"ח.
צא רע"ב במשנה פ"ב מ"ג. וראה שבת כהלכה פ"ב הערה סה.
צב משנה שם. מור ושליע שם.
צג בכמה הפוסקים "להצוף". וראה שבת כהלכה פ"ב הערה סה.
צד מור ושליע שם. וראה רש"י שם ד"ה ולא שפין.
צה משנה שם. מור ושליע שם.
צו רש"י שם ד"ה אבל נתון לתוך (לפעמים). ר"ן שם ד"ה מתוך אין מור ושליע שם. וראה לקמן ס"ה שכתב ס"א (לפעמים). כדי השלשן ס"ה קלא סק"ו. כיוצא תורה הי"ח ע"י מיה. תבואות שמש ע"י קו. הע"ב תשנו ע"י 89.
צז שבת כהלכה פ"ד ביאורים אות ד.
צח רש"י שם. ר"ן שם.
צט רב כהנא קלה, א לדעת הכתים במשנה קלה, ב. רמב"ם פ"ה ה"ד.
ק רש"י קלה, א ד"ה שינה.
קא רבה כנגד שם. רמב"ם שם ה"א.
קב רבה שם. ר"ן שם (ב, א) מ"ה ונמצא. וראה גם לעיל ס"א ושי"ג.
קג ר"ן שם.
קד רבי וראה כנגד שם. רמב"ם שם. וראה לקמן ס"ה תקו ס"ג שהמקד הוא בורר אוכל מתוך הפסולת ע"י נפה וכברה.
קז משנה קלמ, ב ורש"י ד"ה נתון ה"ה כדי. מור ושליע ס"ז.

עז עיין בחש"ש בסי' תקי ס"א ובק"א סק"א. וראה גם סידור (הלכות רבתי לשבת).
עח חתומי יודיש (לבוש ס"ו). ח"א שם. א"ה זוטא סק"ה.
עט סעף כה.
פ ט"ו שם. אבל ראה בסידור כהלכות רבתי לשבתא כתב רבינו "לחור מאד שלא לאכול בשבת מולין בין חוץ בין ממשלן בקרם בשרביטין שלהם, כי מאחר שאין השרביטין ראוי לאכילה יש בהם משום מפרק ל"ה ... ואע"פ שברר נתקן הפולין מן השרביטין ע"י הנישול ואינו מחוברין בו, וכן בשומשומין. ובעל נפש הימור לעצמו גם כמות קמניות (שקויין ארבעים) בעורן בשרביטין אף שהשרביטין ראויים לאכילה, כי אין זה היתר בורר". וראה חרדושי צ"צ נו, ד. ענ, ג"ד. ע"ד, א. א. כדי השלשן ס"ה קבו סק"ה. העני"ב תשעה ע"י 68.
פא כדלעיל בקליפת תבואה ומוני קמניות, ושי"ג לכללות סעף ה' וראה שבת כהלכה פרק יג ביאורים אות ג.
פב ברייתא ביצה יג, ב. מור ושליע ס"ז.
פג הוב"ח פכ"א ה"ג לבוש ס"ז.
פד משנתקנת הרגל שום יד, רע"א. מ"מ שם כשם המפרשים. שלי"ע שם.
פה משנתקנת ב"י ד"ה אין ברעת הרמב"ם.
פו נגז' שם. רמב"ם שם. שלי"ע שם.
פז ראה רש"י יג, מע"ב ל"ה כיצד מולל.
פח משנתקנת הרמב"ם שם, ע"ש.
פט ח"א סק"א וראה גם מ"א ס"ה תקי סוף סק"ה.

הלכות שבת שיט

תקמה

יג יין או מים שהם צלולים מותר לסנן במשמרת קח כדי שיהיו צלולים יותר קו או אפילו מפני הקמחין קט שנו"פ היין או שנפלו בו קסמין דקין קט ואינו חשוב כבורר הואיל וראוי לשתיה לרוב בני אדם בלא ביררה זו קט.

אבל בסודרין אסור לסנן את המים קט או יין לבן קט וכיוצא בהם משום איסור ליבון שרשיית הבגד והו כיבוס קט משא"כ משמרת שהיא עשויה לכך קט ואינו חושש לסחטה קט וגם אינו חושש לליבונה קט כלל ולפיכך אין ליבונה חשוב כלום לאסור שרשייתה בשביל כך אף להאמרים שרשיית הבגד והו כיבוס.

אבל יין ארום קט או שכר קט או שאר משקין קט שאין מלבנין שאין חוששין בהם לסחיטה ממעם שנתבאר שם קט מותר לסנן בסודרין אפילו הם עכורים קצת שרוב בני אדם אין שותין אותם בלא סינון קט אעפ"כ כיון שאפשר לשתותם כך ע"י הרהק אין זו ביררה גמורה והתירוהו ע"י שינוי הדינו בסודרין קט ויש אוסרים קט בזה קט וטוב להווש לדבריהם קט אבל אם הם עכורים לגמרי שאי אפשר לשתותם כך קט או שיש בהם שמרים קט אסור אפילו בסודר לדברי הכל:

יד יוין ומגות קט כל זמן שהוא תוסס קט מורף חבית בשמריה ונותן אפילו לתוך המשמרת קט ממני שכל זמן שהוא תוסס עדיין לא נפרשו היין מן השמרים יפה יפה וכל היין כנוף אחר הוא קט ואין כאן בורר קט אוכל מתוך פסולת קט וגם הוא ראוי לשתיה בלא סינון ודרבו בכך בשעת הגיתות שכל היינות עכורים קט רוב בני אדם שותין אותו כך קט בלא סינון.

וכן חומץ שגם כן דרכו להשתמש ממנו אף כשהוא עב קצת מותר לסננו אבל אם הוא

קז תום' כתובות ג, א ר"ה האי. וראה גם לעיל ולקמן שם.
קח מור וש"ע שם. וראה גם לעיל ולקמן שם. וראה לעיל סי' שא סוף סי"ב לענין חומץ.
קט לקמן סי' שב סכ"א. וראה גם לעיל סי' שא סנ"ב.
קכ ר"ן שם. מ"ז סק"ח מ"א סק"ב.
קכא ר"ן שם. וראה שו"ת צ"צ יו"ד סי' נה וסי' רסו אות ה. העני"ב תשנ"ג ע' 58. תשנ"ו ע' 82. שבת כהלכה פ"ד הערה מ.
קכב רמב"ם פ"ח ה"ד. הובא בשו"ע שם.
קכג מ"א שם, בעבורים קצת.
קכד ראה תהלה ל"ד ס"ק יד.
קכה ר"ן שם. מ"ז שם.
קכו ראה ב"י ר"ה וי"ן.
קכז ועירי קל"ג, ב ברעת רשב"י בכריתא שם. רמב"ם פ"ח ה"ד. מור וש"ע סי'.
קכח ר"ף (נו, ב). רמב"ם שם. שו"ע שם.
קכט רשב"ג שם. ר"ף שם. וראה רמב"ם (מור) וש"ע שם. וראה הגהת הדגוש סי'.
קל רמב"ם שם. ר"ן שם ר"ה וגו' נתן ברעת דר"ף. לכוש סוף סי'.
קלא ר"ן שם. לכוש שם.
קלב ראה לעיל סי"ב.
קלג רש"י שם ר"ה בין הגתות.
קלד ר"ן שם.

קח ועירי בנ"ב שם. מור וש"ע סי'.
קז ר"ן (נ, ב) ר"ה ונמצא.
קז רש"י במשנה שם מ"ה כ"ה. מ"א סק"י.
קח סמ"ג ל"ת פה (וב, ד). רמ"א סי'. וראה גם רש"י על ה"ף שם ר"ה מבטנים.
קט ראה ר"ן שם. וראה רמ"א שם.
קי מור וש"ע שם.
קיא מ"ז סמ"י שם. וראה גם לקמן סי' שב סכ"א וסכ"ד.
קיב לדעת האוסרים לעיל סי' שב סכ"א וש"י. ולדעת המתירים שם אמור כאן מוחש שנא וסרס (ראה מ"א ס"ק יא. לעיל שם ק"יא ס"ק א בתהלתו).
קיג סמ"ג שם. ספר התרומה סי' רנד. מור. וכולקמן סי' שב סכ"א וש"י.
קיד סמ"ג שם. ספר התרומה שם. מ"א שם (והיינו לדעת המתירים לעיל שם שהחשש כאן בסודרין הוא רק שם יסחמ). וכולקמן סי' שא סנ"ב וש"י (שבשעו לכך אין חוששים שיבוא לסחמ). וראה גם סי' שב ק"יא סוף ס"ק א (ברעת הר"ן).
קטו מור. ונתבאר לעיל סי' שב ק"יא סק"א ר"ה והנה לדעת המתירים לעיל שם שהחשש כאן בסודרין הוא רק שם יסחמ). וכולקמן סי' שא סנ"ב וש"י (שבשעו לכך אין חוששים שיבוא לסחמ). וראה גם סי' שב ק"יא סוף ס"ק א (ברעת הר"ן).
קטז מור. ונתבאר לעיל סי' שב ק"יא סוף ס"ק א ר"ה והנה לדעת המתירים לעיל שם שהחשש כאן בסודרין הוא רק שם יסחמ). וכולקמן סי' שא סנ"ב וש"י (שבשעו לכך אין חוששים שיבוא לסחמ). וראה גם סי' שב ק"יא סוף ס"ק א (ברעת הר"ן).
קטז מור. ונתבאר לעיל סי' שב ק"יא סוף ס"ק א ר"ה והנה לדעת המתירים לעיל שם שהחשש כאן בסודרין הוא רק שם יסחמ). וכולקמן סי' שא סנ"ב וש"י (שבשעו לכך אין חוששים שיבוא לסחמ). וראה גם סי' שב ק"יא סוף ס"ק א (ברעת הר"ן).
קטז מור. ונתבאר לעיל סי' שב ק"יא סוף ס"ק א ר"ה והנה לדעת המתירים לעיל שם שהחשש כאן בסודרין הוא רק שם יסחמ). וכולקמן סי' שא סנ"ב וש"י (שבשעו לכך אין חוששים שיבוא לסחמ). וראה גם סי' שב ק"יא סוף ס"ק א (ברעת הר"ן).

הלכות שבת שיט

תקמו

עב הרבה שאינו ראוי כלל בלא סינון אסור לסננו אפילו בסודר ^{קכז} וכן משקה שקדים כתושים מערב שבת מותר לסננו כיון שיכולין לשתותו בלא סינון ^{קכח}:

מזן כשמסננין בסודר משקה עכור קצת ^{קכט} צריך ליהדר שלא יעשה גומא בסודר ^{קל} לקבל המשקה ^{קל} אלא ישפוך עליו והוא ישקע מעצמו ^{קל} כדי לשנות מדרך החול ^{קל}:

מזן כל משקה שמותר לסננו בסודר מותר לסננו בכפיפה מצרית ^{קל} ובלבד שלא יגביה הכפיפה משולי כלי התחתון טפח ^{קל} כדי לשנות מדרך החול ^{קל} אבל אותו כלי העשוי כנפה ומסננין בו הואיל והוא מיוחד לכך דינו כמשמרת ^{קל} שאין מסננין בה אלא משקה צלול שאין בו שמרים כמו שנתבאר ^{קל}:

יז כלי שמריקין לתוכו יין מהכית לא יהרס בפיו קשין וקסמין בחוק ^{קל} מפני שדומה למשמרת ^{קל} אע"פ שאינה משמרת ממש שהרי עוברים בה שמרים מכל מקום הואיל ויש קסמין ומנופת שאין עוברים בה הרי זו דומה למשמרת ^{קל} אבל אם הוא יין צלול ^{קל} שאין בו מנופת אלא קסמין דקין מותר לסננו אפילו כמשמרת גמורה כמו שנתבאר למעלה ^{קלא}:

יח מותר לערות בנחת מכלי לחבירו כדי שהפסולת והשמרים יארו בשולי הכלי ^{קלב} ובלבד שיהיה שכיפסיק הקולוח ומתחילין לירד ניצוצות קמנות הנישופות באחרונה מתוך הפסולת או יפסיק ויניחם עם השמרים שאם לא יעשה כן הרי ניצוצות אלו מוכיחים שהוא בורר ^{קל} אבל בתחלת העירוי כשאין הפסולת ניכר לאו בורר הוא ^{קל}.

ולכן מותר לקלוט שומן הצף על פי החלב שקורין (שמעטנע) מולמעלה וכשיגיע סמוך לחלב יניח קצת ממנה עם החלב ^{קל} והוא ששומן זה צריך לאכלו בו כיום ^{קל} אבל אם אינו צריך לה אסור למרוח משבת לחול ^{קל} ואם הושש שיפסיד או יתקלקל מותר לעשותו ע"י נכרי ^{קל} מפני שאיסור המורה וההכנה משבת לחול הוא שבות מדברי סופרים ^{קל} ובמקום הפסד יש להתיר אמירה לנכרי בכל שבות מדברי סופרים כמו שנתבאר בס"י ש"ז ^{קל}.

-
- קלה** מ"ו סק"י.
 - קלו** הנהגת מיינונות שם אות י. מ"א סוף סק"ב.
 - קלז** ר"ן (נ, ב) ד"ה ונמצא. וברע"ל ס"ג.
 - קלח** רב שינוי בר חייא קלף, ב. מור וש"ע ס"א.
 - קלט** מור וש"ע שם.
 - קמ** מור.
 - קמא** משמעות רש"י שם ר"ה שלא יעשה גומא לפי דא, ר"ן שם ר"ה ובלבד. ש"ע שם. וראה רמב"ם פכ"א ד"א.
 - קמב** מושג קלף, ב. מור וש"ע ס"ב.
 - קמג** בר חייא בר אשי אמר רב בגמ' שם. מור וש"ע שם.
 - קמד** ר"ן (נ, ב) ד"ה ובלבד בשם ר"י. ש"ע שם.
 - קמה** מ"א סק"ג.
 - קמו** סוף יג.
 - קמו** רב פפא קלף, ב. ורש"י שם ר"ה לא נהדק. ש"ע ס"ג.
 - קמו** רב פפא שם. מור. וראה שבת כהלכה פ"ד הערה י.
-
- קמט** ר"ן (נ, ב) ד"ה לא. מ"א סק"ד.
 - קנ** שלש הנברים שם אות ד. מ"א שם.
 - קנא** סוף יג.
 - קנב** דבי רב פפא קלף, מוע"ב ורש"י ד"ה שמו. מור וש"ע ס"ד.
 - קנג** גמי שם ורש"י ד"ה דואכא. ש"ע שם. וראה מור.
 - קנד** רש"י שם ד"ה ניצוצות (כהנהגת הב"ח שם אות ו).
 - קנז** ר"ן שם (נ, ב) מוע"ב. מ"א סק"ז. וראה פס"ד להצ"ע יג. ב.
 - קנה** מ"א ס' תפי סק"ג.
 - קנו** מ"א שם. וראה שבת כהלכה פ"ד הערה י.
 - קנז** תוספת שבת סק"ח (כהנהגת הב"ח שם אות ו). ליעל ס' שם ס' ישי"ג.
 - קנח** מ"א שם. וראה שבת כהלכה פ"ב הערה לו, שם באות כו ד"ה ויתכן.
 - קנט** ראה רש"י קד, ב ד"ה אסור.
 - קס** ס"ב, ושם התיר (בשבות מנשל) רק כנגוס הפסד גדל. וראה גם לקמן ס' שבא סוף ס"ז.

הלכות שבת שיט

תקמו

ואם רוצה לאכול אלאחר אינו צריך להניח ממנה כלום עם החלב וכן המערה משקה מכלי חלביו אינו צריך להפסיק כשיוודין הניצוצות שהרי מותר לברור אוכל או משקה מתוך הפסולת כשרוצה לאכול או לשתותו לאלתר^{קסא} כל שאינו בורר ע"י כלי אלא ביד^{קסב} כמו שנתבאר^{קסג} וכאן אף שמערה מכלי לכלי מכל מקום עיקר הברירה נעשה ע"י ידיו ואינו חשוב בורר בכלי^{קסד} אלא כשמוסגן בסודר או כפיפה וכיוצא בהן^{קסה}:

יט אבל שומן הצף על גבי התבשיל אסור לערותו כולו אפילו כדי לאכול התבשיל לאלתר מפני שהן שני מיני אוכלין ואתו המין שאוכל לאלתר נקרא אוכל והשני נקרא פסולת וכשמערה השומן שאינו רוצה לאכול הרי זה בורר פסולת מתוך אוכל^{קסו}:

כ מותר להגביה החבית על איזה דבר כדי שיקלח ממנה היון הויטב^{קסז} ואף שעל ידי זה יורד יין גם מתוך השמרים אינו חשוב כבורר כל זמן שאין הניצוצות מתחילין לירד מהשמרים כמו שנתבאר^{קסח} וכן מותר ליתן מים על גבי שמרים שבחבית שיקלמו מעם היון ואין בוה משום בורר^{קסט} ובלבד שישהה מהם בו כיום^{קע}:

כא אין מסגנין את החרדל^{קעא} מהסובין שלו^{קעב} אע"פ שגם הם ראויים לאכילה ואין הסובין פסולת כלל ואין בו משום בורר מן התורה^{קעג} אף על פי כן אסור מדברי סופרים מפני שנראה כבורר^{קעד} אוכל מתוך הפסולת^{קעה} הואיל ומסגן כדי לאכול החרדל ולהשליך הסובין^{קעו}.

אבל אם נתן החרדל במסגנת מערב שבת מותר ליתן בה ביצה^{קעז} לתקן מראה החרדל המסתני כותכה^{קעח} אע"פ שהחלמון יורד למטה עם החרדל והחלבון שהוא קשור נשאר למעלה עם הפסולת^{קעט} אינו נראה כבורר^{קע} אוכל מתוך הפסולת^{קעג} מפני שהחלמון והחלבון שניהם אוכלין הם^{קעב} ואינו מסגן החלמון מן החלבון מחמת שהוא הפיץ לאכול את החלבון ולא את החלבון^{קעג} אלא מחמת שהחלמון מועיל לתקן מראה החרדל ולא החלבון^{קעז} ואף שמשליך החלבון עם הפסולת ואוכל החלמון עם החרדל מכל מקום כיון שהסינון אינו בשביל האכילה אלא בשביל תיקון המראה אינו נראה כבורר אוכל מפסולת כיון שבאמת שניהם מין אוכל אחד הם^{קעז}:

קעא ברייתא קלה, א (במסגנת שלו). מור וש"ע סי' תקי ס"ג. לקמן שם ס"ו (במסגנת שלו). וראה תהלה לרד"ק סק"ד.
קעב רש"י שם ד"ה בנפגגת. מ"א מ' תקי סק"ה.
קעג תוס' שם ד"ה הבא. מ"א שם. לקמן שם.
קעד גמ' שם. ונפגג' ה' י"ג פ"ג ד"ו. מ"א שם. לקמן שם.
קעה משמעות המור סוס"י ש"פ. וראה גם לעיל ס"ב.
קעו ראה רש"י שם. לבוש שם ס"ג. מ"א שם.
קעז משנה קלמ"ב (בכפרוש הא') ברש"י שם ד"ה ונתנו. מור וש"ע סמ"ו.
קעח רש"י שם. מור. וראה שבת כהלכה פ"ב ביאורים אות יט.
קעט רש"י שם. מור וש"ע שם.
קפ גמ' קלה, א.
קפא מור.
קפב רש"י קנה רע"א. מור. מ"א סקמ"ו.
קפג מ"ה סוף ה' (בכפרוש הא') לבוש סמ"ו. מ"א שם.
קפד רש"י שם. מור.
קפה מ"א שם כמפור. מ"ו סק"ב.

קסא ראה סידור (הלכתא רבא לשבתא) לענין נפל זבוב או שאר פסולת לבוס או לקקרה, וש"נ. וראה נעם אליעזר ע' קמן. שבת כהלכה פ"ב ביאורים אות ה.
קסב מ"א סקמ"ו.
קסג סעף א.
קסד מ"א שם ממנושמת לשון הר"ף (גו, סו"ב). וראה שבת כהלכה פ"ג הערה ז.
קסה כ"לעיל סעי' יג, ז.
קסו מ"א סקמ"ו. ראה סידור (הלכתא רבא לשבתא): שומן הצף ע"פ הרמב"ם לא יורקנו ע"י כף עם רומב שדרי זה כבורר פסולת מאוכל וחויב (וראה עוד מה שכתב שם לענין נפל זבוב או שאר פסולת לבוס או לקקרה, וש"נ). וראה העני"ב תשנו ע' 110. שבת כהלכה פ"ב ביאורים אות ה, ובר"ה אלא מור.
קסז ורקח ה' י"ג מ' רחצ. רמ"א ס"ד.
קסח סעף ה'.
קסט רע"ב פ"ב מ"ב. אלה רבה סוף סקמ"ב.
קע משמעות הרע"ב שם. דר"ל"כ הרי מורה משבת להל, כ"לעיל ס"ח.

תקמה

הלכות שבת שיט

כב ואף אם היה הסינון בשביל האכילה לא היה אסור אלא כאן שהחלבון אף ששם אוכל עליו מבל מקום אינו ראוי לאכול כך כמות שהוא וגם רגילך לחשליכו עם הפסולת לכן הוא נראה כפסולת¹⁹⁷ לגבי החלבון הנאכל כמו שהוא עם החרדר ואסור מדברי סופרים¹⁹⁸ אבל בענין אחר אין איסור כלל אפילו מדברי סופרים כברירת מין אוכל אחר¹⁹⁹ דהיינו אפילו בורר חתיכות קטנות מתוך חתיכות גדולות קצת²⁰⁰ אע"פ שמשלך הקטנות ארצה אינן נראין כפסולת בשביל כך הואיל והן ראוין לאכילה ורגילות הוא לאכול²⁰¹:

כג מים שיש בהם תולעים האסורים ע"ד שנתבאר כי"ד ס' פ"ד²⁰² אסור לסנון²⁰³ אפילו בסודר שהרי אי אפשר כלל לשתותן בלא סינון שמא יבלע אחד מהם²⁰⁴.

אבל מותר לשתותן ע"י מפה מפני שאין איסור בורר ומשמר אלא במתקן הענין קודם אכילה או שתיה שיהיה ראוי לאכילה או לשתיה שזהו דרך מלאכה אבל אם בשעת שתיה מעכב את הפסולת שלא יכנס לתוך פיו אין זה מעין מלאכה ומותר²⁰⁵ ואין לאסור משום שריית כגד והו כיבוסו²⁰⁶ ולא משום גזרה שמא יסתוב²⁰⁷ כיון שדבר מועט הוא ההשרה במים כדי להנחת²⁰⁸ פיו ובדבר מועט אין לחוש²⁰⁹ כמו שנתבאר בס' ש"ב²¹⁰ ולהאסרין שם אפילו בדבר מועט משום שריית כגד והו כיבוסו אף כאן אסור וכבר נתבאר שם שכל בעל נפש יחמור לעצמו במקום שאפשר²¹¹:

כד אם נפלו זבובים לבוס לא יוציא הזבובים לבדן מן הכוס שהרי זה כבורר פסולת מתוך האוכל שאסור אפילו כדי לאכול מיד אלא יקה גם מן המשקה קצת עמהם²¹² שאו אינו נראה כבורר כלל כמו שנתבאר למעלה²¹³:

כה המחביין²¹⁴ דהיינו שלוקח חלב ונותן בו קיבה כדי להצניד²¹⁵ חייב משום בורר²¹⁶ שהרי הפריש הקום מן החלב²¹⁷ וכן אם נתן הקום בתוך כלי גני וני החלב

קפו מ"א שם. וראה שבת כהלכה פ"ג ביאורים אות ג ר"ה והנה בענין ואילך.

קפז ראה לעיל ס"ד. וראה תבואות שמש ע' טב.

קפח מ"א שם. וראה פרי מגדים מש"ו סק"ב וא"א סק"ה. וראה שבת כהלכה פ"ב הערה קכ.

קפט ראה רמ"א מ"ג. וראה גם לעיל ס"ג.

קצ ראה גם לעיל שם וס"ד. וראה שבת כהלכה פ"ב הערה קלז.

קצא ס"ה זה בשע"ר אף הניע לידנו, וראה שיע' שם סעי' א.

קצב משמעות הרא"ש בתשובה כ"ל ס"ב ס' ט. לבוש ספ"ז.

קצג כ"י ר"ה כתב הרא"ש. לבוש שם.

קצד רא"ש שם. שו"ע ספ"ז. לבוש שם. וראה שבת כהלכה – פ"ב ביאורים סוף אות א, פ"ג ביאורים

אות ה, ופ"ד ביאורים אות ה.

קצה לדעת האסורים לעיל ס' שב סכ"א.

קצו אף הדעת המדירים לעיל שם (ובדלעיל ס"ג).

קצז אג"ל: הנותן. וכו' לעיל שם ובב"י.

קצח מ"י שם.

קצט סכ"א (ובק"א שם סק"א באריכות).

ר ולעיל שם: אבל כל ריא שנים ידמור לעצמו שלא לבנוס לשפך איסור של תורה (ראה רש"י פסחים מ, א

ר"ה בעל נפש).

רא מ"ז סק"ג ובס"י תקו סוף סק"ג. אבל ראה סידור (הלכתא רבתא לשבתא): שלא לסנוך על היתר

התנוג כאם נפל זבוב או שאר פסולת לבוס או לקערה להוציאו ע"י כף ולשאוב קצת משקה עמו כ"ו, כי יש בה חשש חיוב הנאת ואיסור סקילה ח"ל. ואין תקנה רק

לשפך תהום ע"ד שיצא תפילות מתוכו, ולא ינפח עליו ברוח פיו עד שיצא, אבל מותר לנפח עליו להקריבו לדופן

הכוס ואז ישרו וישפך במנו עד שיפול התפילות מתוכו, שכינן שפילות הפסולת לחיין הוא ע"י שאוהו בידו הכוס

עם המשקה שכתבו ומצוה בידו ר"ה זה נקרא בורר אוכל מתוך פסולת, ומותר כדי לשתות מיד, וכן אם נפל

לקערה שיש בה רומב. וש"ל.

רב ס"ח (ראה פס"ד צ"ג יג, כ). וראה שבת כהלכה פ"ב הערה רפח.

רג ברייתא גז, א.

רד רש"י שם ר"ה המתקן בפ"י הראשון. רמב"ם פ"ג ה"ז. מ"א סק"ה.

רה גמ' שם. רמב"ם שם. שו"ע ס"ג. וראה לקמן ס' תקי ס"ב: אמור לעשות תמאה מן שומן שצף ע"פ החלב

שהרי הוא בורר שמפריד החלב מן ההמאה שב, ואפילו ע"י גני אסור.

רו רמב"ם שם. מ"א שם. וראה גם לקמן שם.

